

НАРЕДБА № 3 от 25 февруари 2010 ЗА ТЪРГОВИЯ НА ОВОЩЕН ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ И ОВОЩНИ РАСТЕНИЯ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ПЛОДОВЕ НА ПАЗАРА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат:

1. търговията на овощен посадъчен материал и овощни растения, предназначени за производство на плодове на пазара на Европейския съюз;
2. категориите овощен посадъчен материал и овощни растения;
3. контролът на овощния посадъчен материал и овощните растения от официалните органи с цел сертификация и контролът на САС (стандартния) материал;
4. изискванията за пространствена изолация, автентичност, сортова чистота, качество и здравно състояние на овощния материал;
5. изискванията към производителите и търговците на овощен посадъчен материал и овощни растения;
6. условията, при които овощният материал се предлага на пазара;
7. вносът на овощен материал от трети страни;
8. контролът на предлагания на пазара овощен материал.

(2) Наредбата се прилага за овощен посадъчен материал и овощни растения, предназначени за производство на плодове, от сортове на овощните родове и видове, посочени в приложението, включително и хибриди.

(3) Подложките и други части на овощните растения от други родове или видове или техни хибриди, извън посочените в приложението, също са обект на тази наредба, ако материалът от един или повече родове или видове или техни хибриди, посочени в приложението е присаден или се предвижда да бъде присаден върху тях.

(4) Наредбата се прилага като е съобразена с фитосанитарните изисквания установени с Наредба № 1 от 1998 г. за фитосанитарен контрол (обн. ДВ, бр. 82 от 1998 г. въвеждаща Директива 2000/29/ЕО (ОВ L 169, 10.7.2000г.)

Чл. 2. (1) Наредбата не се прилага за овощен материал – посадъчен материал или овощни растения, предназначени за производство на плодове, предназначен за износ в трети страни, при условие, че материалът е идентифициран и обозначен като такъв и се съхранява отделно.

(2) Условията за прилагане на ал. 1, относно идентифицирането и съхранението на материала отделно, се приемат с акт на Европейската комисия (ЕК).

Глава втора.

КАТЕГОРИИ ОВОЩЕН ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ И ОВОЩНИ РАСТЕНИЯ

Чл. 3. (1) Овощен материал за размножаване с цел производство на посадъчен материал са: цели растения като размножителен материал, резници, подложки, калеми и семена.

(2) Овощният материал по ал. 1 включва и овощните растения, предназначени за производство на плодове.

(3) Овощните растения по ал. 2, предлагани на пазара, са предназначени за засаждане или презасаждане на постоянно място.

Чл. 4.(1) Овощният посадъчен материал и овощните растения се произвеждат съответно от категориите по ал. 2-5.

(2) Предбазов овощен посадъчен материал е посадъчният материал:

1. произведен в съответствие с общоприети методи и схеми за поддържане автентичността (идентичността) на сорта, включително съответните характеристики на неговата помологична стойност, и за предотвратяване на заболяванията;

2. предназначен за производство на базов материал или сертифициран материал, различен от овощните растения, предназначени за производство на плодове;

3. който съответства на изискванията за предбазов материал, установени в чл. 7, ал.1, т.2 и ал. 2;

4. за който след проведени официални инспекции от Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС) е установено, че съответства на изискванията по т. 1 - 3.

(3) Базов овощен посадъчен материал е посадъчният материал:

1. произведен директно или по установените схеми за поддържане на сорта (от определен брой етапи или фази) от предбазов материал по вегетативен начин, в съответствие с общоприетите методи и схеми за поддържане автентичността (идентичността) на сорта, включително съответните характеристики на неговата помологична стойност, и за предотвратяване на заболяванията;

2. предназначен за производството на сертифициран материал;

3. който съответства на изискванията за базов материал, установени в чл. 7 , ал.1, т.2 и ал. 2;

4. за който след проведени официални инспекции от ИАСАС е установено, че съответства на изискванията по т. 1 - 3.

(4) Сертифициран овощен материал е:

1. посадъчен материал:

а) произведен директно от базов материал или предбазов материал

по вегетативен начин или ако е предназначен да се използва за производството на подложки, и от сертифицирани семена от базов или сертифициран материал от подложки;

б) предназначен за производство на овощни растения;

в) който съответства на изискванията за сертифициран материал, установени в съответствие с чл. 7, ал.1, т.2 (с изключение на б. "б") и ал. 2;

г) за който след проведени официални инспекции от ИАСАС е установено, че съответства на изискванията по т. 1 - 2.

2. овощни растения:

а) произведени директно от сертифициран, базов или предбазов посадъчен материал ;

б) предназначени за производство на плодове;

в) които съответстват на изискванията за сертифициран материал, установени в съответствие с чл. 7, ал.1, т.2 (с изключение на б. "б") и ал. 2;

г) за които след проведени официални инспекции от ИАСАС е установено, че съответстват на изискванията по т. 1-3.

(5) САС (стандартен) овощен материал е посадъчен материал, включително овощни растения, предназначени за производство на плодове, който:

1. притежава сортова идентичност (автентичност) и подходяща сортова чистота;

2. е предназначен за:

а) производство на посадъчен материал, включително овощни растения; и/или

б) производство на овощни растения, предназначени за производство на плодове;

3. съответства на изискванията за САС (стандартен) материал, установени в съответствие с чл. 7, ал.1, т.1, ал.2 и ал.4.

Глава трета.

КОНТРОЛ НА ОВОЩНИЯ МАТЕРИАЛ ОТ ОФИЦИАЛНИТЕ ОРГАНИ С ЦЕЛ СЕРТИФИКАЦИЯ. КОНТРОЛ НА САС МАТЕРИАЛА

Чл. 5. (1) Контролът на овощния посадъчен материал и овощните растения в Република България се извършва чрез прилагане на официални инспекции (контрол) от ИАСАС и Националната служба за растителна защита (НСРЗ) съгласно чл. 3, 4 и 5 от Закона за посевния и посадъчния материал (ЗППМ).

(2) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва сертификация на предбазовия, базовия и сертифицирания овощен посадъчен материал и овощните растения, предназначени за производство на плодове, чрез официални инспекции (контрол), включващи:

1. провеждането на полски инспекции за установяване на неговата автентичност, сортова чистота и здравно състояние, както и спазването на пространствена изолация, в зависимост от категориите овощен материал;

2. извършването на лабораторни анализи за установяване здравното му състояние (в случаите, когато това се прилага);

3. окачествяването с цел определяне на външния вид, размери, коренова система и други изисквания за използването му като посадъчен материал.

(3) Националната служба за растителна защита (НСРЗ) извършва фитосанитарен контрол на овощния материал в съответствие с разпоредбите на Наредба № 1 от 1998 г. за фитосанитарен контрол.

Чл. 6. (1) САС (стандартният) материал се произвежда под отговорността на производителя при спазване изискванията на чл. 7 и 8 от тази наредба.

(2) Контрол върху произведения САС (стандартен) материал се осъществява от ИАСАС и/или НСРЗ в съответствие с разпоредбите на чл. 48 ЗППМ и в съответствие с изискванията на тази наредба.

Глава четвърта. ИЗИСКВАНИЯ ЗА КАЧЕСТВО И ЗДРАВНО СЪСТОЯНИЕ НА ОВОЩНИЯ МАТЕРИАЛ

Чл. 7. (1) Изискванията за овощния посадъчен материал и овощните растения от всеки род или вид съгласно приложението, са в зависимост от категорията овощен материал и могат да бъдат конкретизирани или изменени в съответствие с процедурата, определена с актове на ЕК. Основните изисквания са тези, на които:

1. САС (стандартният) материал трябва да отговаря по отношение на прилаганите схеми на размножаване, сортовата чистота на отглежданата култура, здравното състояние и сортовите признаци (с изключение на подложките в случаите, когато те не принадлежат към сорт);

2. “предбазовият (ПБ)”, “базовият (Б)” и “сертифицираният (С)” материал трябва да отговаря по отношение на :

а) качеството;

б) за “предбазовия“ и “базовия“ материал включително и по отношение на методите за сортоподдържане във връзка с идентичността на сорта и, където е приложимо, на клона, както и на съответните характеристики на неговата помологична стойност;

в) здравното състояние;

г) методите за тестване и прилаганите процедури;

д) прилаганите схеми на размножаване; и

е) сортовите признаци (с изключение на подложките в случаите, когато те не принадлежат към сорт);

3. трябва да отговарят подложки и други части на

растенията от родове и видове, различни от посочените в приложението или техни хибриди, в случаите, когато посадъчен материал от съвместими родове и видове, посочени в приложението, е присаден върху тях.

(2) Изискванията за здравно състояние на овощния посадъчен материал и овощните растения, относно специфичните вредители, са посочени в приложение № 1 на Наредба № 81 от 22 юни 2006 г. за определяне на условията и въвеждане на списъка с изисквания за здравното състояние на посадъчния материал от овощни видове, който се предлага на пазара на Европейския съюз (Наредба № 81 от 2006г.) (обн.ДВ, бр. 57 от 14 юли 2006 г.).

(3) Семената на овощните видове (като размножителен материал) трябва да притежават необходимата жизнестойност, определена при лабораторни анализи, извършени от ИАСАС.

(4) За САС (стандартния) материал от цитрусови видове се спазват и следните изисквания:

1. материалът е получен от изходен материал, който да е:

а) проверен (визуално) и не са открити никакви симптоми на съответните вируси, вирусоподобни организми или болести по приложение № 1 на Наредба № 81 от 2006г.;

б) тестиран лабораторно чрез използване на подходящи методи за откриване на вируси, вирусоподобни организми или болести по приложение № 1 на Наредба № 81 от 2006г. и е установено, че е свободен от такива;

2. проверен (визуално) и е установено, че е свободен в значителна степен от вируси, вирусоподобни организми или болести по приложение № 1 на Наредба № 81 от 2006г. по време на последния цикъл на вегетация;

3. материалът да е присаден върху вкоренени подложки, устойчиви на вируси.

Глава пета.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И ТЪРГОВЦИТЕ НА ОВОЩЕН ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ И ОВОЩНИ РАСТЕНИЯ

Чл. 8. (1) Производството и търговията на овощен посадъчен материал и овощни растения се извършва от лицата по чл. 28 от ЗППМ, които са официално одобрени и регистрирани в ИАСАС за дейностите, които извършват съгласно тази наредба.

(2) Лицата по ал.1 носят отговорност за производството/размножаването на посадъчен материал и овощни растения от категориите предбазов, базов, сертифициран и САС (стандартен) материал.

(3) Производителите и търговците на овощен посадъчен материал и овощни растения прилагат необходимите мерки за гарантиране съответствието на овощния материал с изискванията на тази наредба във всички етапи на неговото производство и търговия.

(4) За целите на ал. 3 производителите и търговците:

1. идентифицират (установяват) и наблюдават критичните точки в своя производствен процес;

2. съхраняват информацията относно наблюдението на критичните точки и я предоставят за проверка при поискване от официалните отговорни органи – ИАСАС/НСРЗ

3. поддържат дневник, който съдържа данните по т. 1 - 2, записани по начин, който не позволява тяхното заличаване, както и данни за производството и търговията на овощния посадъчен материал и овощните растения, предназначени за производство на плодове; дневникът се предоставя при поискване от ИАСАС, съответно от НСРЗ, за проверка и се съхранява най-малко три години.

4. вземат проби за лабораторен анализ, когато е необходимо, с цел проверка на здравното състояние;

5. осигуряват условия и гарантират, че по време на производството, партидите посадъчен материал остават ясно разграничени (отделени една от друга).

(5) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол взема проби от предбазовия, базовия и сертифициран овощен материал за целите на сертификация;

(6) Ако в резултат от собствени проверки или от информация, предоставена от ИАСАС или НСРЗ, се установи наличие на един или повече вредители съгласно Наредба № 1 от 1998 г. за фитосанитарен контрол, или ако вредителите са над допустими изисквания, производителите незабавно информират ИАСАС и/или НСРЗ за предприетите от тях мерки съгласно нормативната уредба и предписанията на контролните органи. Допустимо е прилагане на всякакви други мерки, водещи до намаляване на риска от разпространение на вредни организми.

(7) Производителите поддържат дневник за епидемиите и случаите на вредители в техните производствени обекти и помещения, както и за предприетите мерки.

Глава шеста. УСЛОВИЯ, ПРИ КОИТО ОВОЩНИЯТ МАТЕРИАЛ СЕ ПРЕДЛАГА НА ПАЗАРА

Раздел I. Общи положения

Чл. 9. (1) Овощният посадъчен материал и овощните растения могат да се предлагат на пазара, само ако:

1. посадъчният материал е официално сертифициран като „предбазов материал“, „базов материал“ или „сертифициран материал“, или съответства на изискванията за САС (стандартен) материал;

2.овощните растения са официално сертифицирани като “сертифициран материал” или съответстват на изискванията за САС (стандартен) материал.

(2) Овощният посадъчен материал и овощните растения, които са генетично модифицирани по смисъла на член 2, точки 1 и 2 от Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 година относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2001г.), въведена в Закона за генетично модифицираните организми, се предлагат на пазара само ако генетично модифицираният материал е разрешен съгласно посочената директива или съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно генетично модифицираните храни и фуражи (ОВ, L 268, 18.10.2003 г.).

(3) Когато продукти, получени от овощни растения или овощен посадъчен материал, са предназначени да бъдат използвани като храна или в храна – генетично модифицирани в съответствие с чл. 3 на Регламент (ЕО) № 1829/2003, или като фураж или във фураж - генетично модифицирани в съответствие с чл. 15 на същия регламент, посадъчният материал и овощните растения се предлагат на пазара само ако храната или фуражът, получени от тях, са разрешени в съответствие с посочения регламент и Закона за генетично модифицираните организми.

(4) Предбазовият, базовият и сертифицираният материал се сертифицира и предлага на пазара, ако принадлежи към сорт съгласно чл. 10 и отговаря на изискванията за съответната категория съгласно чл. 4, ал. 2-4 и чл. 7. Категорията трябва да бъде обозначена на етикета по чл. 13, ал. 1, т. 2.

(5) САС (стандартният) овощен посадъчен материал и овощните растения, се предлагат на пазара ако съответстват на изискванията по чл. 4, ал. 5 и чл. 7.

(6) С разрешение на изпълнителния директор на ИАСАС производителите и търговците могат да предлагат на пазара определени количества овощен посадъчен материал или овощни растения, предназначени за:

1. опити или научни цели; или
2. селекция; или
3. запазване на генетическото разнообразие.

(7) Условието за издаване на разрешение по ал.6 се определят от ЕК.

Чл.10. (1) Посадъчният материал и овощните растения се предлагат на пазара с означение за сорта към който принадлежат.

(2) Сортовете, в съответствие с ал. 1, трябва да са:

- 1.или защитени съгласно Закона за защита на новите сортове растения и породи животни; или
2. вписани в официалната сортова листа на Република България (ОСЛ), в съответствие с изискванията на ал.10; или

3. общоизвестни.

(3) Един сорт се счита за общоизвестен:

1. ако е бил официално регистриран в друга държава-членка;
2. ако е предмет на заявление за официална регистрация в

страната или в друга държава-членка, или на заявление за право върху сортовете, в съответствие с ал.2, т.1 (или на заявление за право върху сортовете по законодателството на съответната държава-членка на ЕС); или

3. ако е предлаган на пазара преди 30 септември 2012 г. на територията на страната или на друга държава-членка, при условие че има официално признато сортоописание.

(4) Допуска се производство и търговия на територията на страната на овощен посадъчен материал и овощни растения от сортове, които нямат висока икономическа стойност, при условие че сортът има официално описание, а посадъчният материал и овощните растения се предлагат на пазара като САС (стандартен) материал. Върху етикета и/или придружаващия материала документ се поставят съответните обозначения за разрешаване търговията на овощен материал от определения сорт (посочват се номера на настоящия член и алинея, като основание за търговия на овощен материал от такъв сорт).

(5) Сортът трябва да носи едно и също наименование както на територията на страната, така и на територията на другите държави-членки на ЕС, в съответствие с конкретни правила, приети с акт на ЕК, или ако няма такива, в съответствие с общоприети международни правила.

(6) Сортовете на овощните видове могат да бъдат официално вписани (регистрирани) в официалната сортова листа на Република България, ако за тях е установено чрез официално сортоизпитване, че изпълняват определени условия, съгласно методики на ИАСАС и имат официално сортоописание.

(7) Сортовете по ал. 6 могат също така да бъдат официално вписани, ако посадъчен материал и/или овощни растения от тези сортове са били предлагани на пазара преди 30 септември 2012 г. на територията на страната, при условие че имат официално сортоописание.

(8) Генетично модифицираните сортове могат да бъдат официално вписани (регистрирани), само ако генетично модифицираните организми са разрешени съгласно Директива 2001/18/ЕО или съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 1829/2003, съответно съгласно изискванията на Закона за генетично модифицираните организми.

(9) Когато продукти, получени от овощни растения или овощен посадъчен материал, са предназначени да бъдат използвани като храна или в храна – генетично модифицирани в съответствие с чл. 3 на Регламент (ЕО) № 1829/2003 , или като фураж или във фураж - генетично модифицирани в съответствие с чл. 15 на същия регламент, съответният сорт се вписва (регистрира) официално само ако храната или фуражът, получени от овощния материал от този сорт, са разрешени в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003, съответно със Закона за генетично модифицираните организми.

(10) Изискванията за официална регистрация на сортовете в официалната сортова листа на Република България, съгласно ал. 6 и 7 включват:

1. условия за официално сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност (РХС), които могат да бъдат допълвани или актуализирани, в съответствие с актове на ЕК;

2. минимален брой характеристики, които се наблюдават при различните видове по време на изпитванията;

3. минимални изисквания за извършване на изпитванията;

4. срок за валидност на официално приетия сорт.

Чл. 11. Когато на пазара се предлага (търгува) овощен посадъчен материал – подложки, които не принадлежат към даден сорт, те се отнасят към съвместим вид и/или вътревидов хибрид.

Раздел II. Опаковане и етикетирание

Чл. 12. (1) Овщният посадъчен материал и овощните растения при отглеждане, прибиране (изваждане) или производство на резници (отделяне на части от растенията) и при заготовка се съхраняват в отделни партиди.

(2) Допуска се изключение от изискванията по ал. 1, отнасящо се до смесване на партиди овощен посадъчен материал или овощни растения с различен произход по време на пакетирането, съхранението, транспортирането и доставката им, при условие че производителят или търговецът е описал състава и произхода на различните партиди в книгите по чл. 62, ал. 1 ЗППМ, както и в другите документи, придружаващи доставката.

(3) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол осъществява контрол по отношение спазването на разпоредбите по ал. 1 и 2.

Чл. 13. (1) Овщният посадъчен материал и овощните растения се предлагат на пазара само в достатъчно хомогенни партиди:

1. одобрени като САС (стандартен) материал и придружени от документ или етикет на производителя или търговеца, съответстващ на изискванията по приложение № 2 на Наредба № 81 от 2006 г. за определяне на условията и въвеждане на списъка с изисквания за здравето състояние на посадъчния материал от овощни видове, който се предлага на пазара на Европейския съюз; всяка друга информация на производителя или търговеца върху документа или етикета се поставя по такъв начин, че да се отличава от реквизитите на документа или етикета; или

2. сертифицирани като предбазов, базов или сертифициран материал от ИАСАС в съответствие с изискванията по чл. 7 и изискванията по отношение на опаковането, етикетирането и/или пломбирането посочени в чл. 9 от Наредба № 81 от 2006г.

(2) При продажба на овощен посадъчен материал и овощни дръвчета на краен потребител етикетът следва да съдържа информация най-малко за вида, сорта и категорията на материала.

(3) Изискванията относно етикетирането и/или запечатването и опаковането на посадъчния материал и/или овощните растения могат да бъдат конкретно определени, с акт на ЕК.

(4) При посадъчен материал или овощни растения от генетично

модифициран сорт върху етикетите, официалните и придружаващите документи, се посочва, че сортът е генетично модифициран, посочват се и генетично модифицираните организми.

Чл. 14. (1) Разпоредбите на чл. 13, ал. 1, по отношение на опаковането и етикетирването, не се прилагат за „дребни“ производители и/или търговци, чието производство и търговия на оwoщен посадъчен материал и owoщни растения са предназначени само за крайни потребители на местния (локалния) пазар, които използват посадъчния материал за собствени нужди за производство на плодове и които не са професионално ангажирани с производство и/или търговия на owoщен посадъчен материал.

(2) За производителите и/или търговците по ал. 1 не се прилагат и изискванията по чл. 16.

(3) Други изисквания, свързани с неприлагането на ал. 1 и 2, както и дефинициите за „малък производител“ и „местен пазар“, се приемат от ЕК.

Глава седма.

ВНОС НА ОВОЩЕН МАТЕРИАЛ ОТ ТРЕТИ СТРАНИ

Чл. 15 (1) В страната може да се внася owoщен посадъчен материал и owoщни растения, предназначени за производство на плодове, от трети страни ако:

1. Европейската комисия (ЕК) е взела решение, че материалът, произведен в съответната трета страна и предоставящ гаранции по отношение на автентичността (идентичността), качеството (характеристиките), здравното състояние, условията за отглеждане, опаковането и етикетирването, както и задълженията на производителите/търговците, е еквивалентен на произвеждания в Общността owoщен материал;

2. са спазени изискванията на Закона за посевния и посадъчния материал за внос на посадъчен материал от трети страни.

(2) До влизане в сила на решение на ЕК по ал. 1, т. 1, вносът на owoщен посадъчен материал и owoщни растения от трети страни на територията на страната в периода до 31 декември 2010 г, се извършва:

1. при спазване изискванията на Закона за посевния и посадъчния материал;

2. при спазване изискванията на Наредба № 1 за фитосанитарен контрол ; и

3. ако посадъчният материал и owoщните растения, произведени в трети страни съответстват на изисквания, най-малко равностойни на определените (временно или постоянно) в чл.7 и на всички останали изисквания, които се прилагат по отношение на производството в страната.

(3) В съответствие с процедура на ЕК, срокът по ал. 2 може да бъде удължен за различните трети страни, до вземане на решение от ЕК, съгласно ал. 1.

(4) Owoщен посадъчен материал и owoщни растения от трети

страни, внасяни в други държави- членки с решение, взето от Европейската комисия, при условията на ал.1, т.1, не са предмет на пазарни ограничения на територията на страната.

Глава осма. КОНТРОЛ НА ПРЕДЛАГАНИЯ НА ПАЗАРА ОВОЩЕН МАТЕРИАЛ

Чл. 16. (1) Официален контрол върху производството и предлагането на пазара на овощен материал и овощни растения се извършва от ИАСАС с цел спазване изискванията на наредбата. Производителите и търговците осигуряват достъп на контролните органи до всички документи и помещения на предприятията и търговските обекти по време на проверките.

(2) Ако по време на официалния контрол по ал. 1 или по време на провеждане на изпитванията и опитите по чл. 17 и чл. 18 се установи, че овощният посадъчен материал или овощните растения не съответстват на изискванията на наредбата, ИАСАС трябва да предприеме необходимите действия за гарантиране спазване на изискванията, или ако несъответствията не могат да бъдат отстранени, материалът се спира от търговия на територията на страната и Общността.

(3) Ако се установи, че даден производител или търговец предлага на пазара овощен посадъчен материал или овощни растения, които не съответстват на изискванията на настоящата наредба и приложимото право и не е осигурил необходими условия за това, ИАСАС предприема съответните мерки по отношение на производителя или търговеца. В случай на забрана за предлагане на пазара на овощния материал, ИАСАС уведомява ЕК и компетентните национални органи на държавите- членки.

(4) Всяка приложена мярка, съгласно ал. 3, се отменя от момента в който ИАСАС установи че производителят или търговецът е създал условия бъдещото производство на посадъчен материал или овощни растения, предназначени за търговия да е в съответствие с изискванията на наредбата и приложимото право.

Чл. 17 (1) В страната могат да бъдат проведени сравнителни тестове и опити, които Европейската комисия организира на територията на Общността с цел проверка съответствието на овощния посадъчен материал и овощните растения с изискванията на Директива 2008/90/ЕО, включително и по отношение здравното състояние на материала.

(2) Сравнителни тестове и опити в рамките на Общността могат да бъдат провеждани на взети проби за последващ контрол от овощен посадъчен материал или овощни растения, предлагани на пазара, в съответствие с изискванията на директивата по ал. 1, включително и по отношение здравното състояние на материала. Сравнителните тестове и опити могат да включват посадъчен материал или овощни растения:

1. произведени в трети страни;
2. подходящи за биологично земеделие;
3. търгувани във връзка с мерките за запазване на генетичното

разнообразие.

(3) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол може да участва с представители в провежданите по ал. 1 и 2 опити и тестове на територията на Общността с решение на ЕК.

(4) Сравнителните тестове и опити на територията на страната могат да се финансират от ЕК в съответствие с прилаганата за целта процедура.

Чл. 18. При необходимост експерти на ЕК могат да извършват проверки на място в страната в сътрудничество с официалния контролен орган-ИАСАС, с цел осигуряване еднаквото прилагане на Директива 2008/90/ЕО в държавите-членки и спазване на въведените с нея изисквания от производителите и/или търговците. Резултатите от извършените проверки се съобщават от Европейската комисия на държавите-членки в съответствие с разпоредбите на Директива 2008/90/ЕО.

Чл. 19. В случаи на временни затруднения поради недостиг на овощен посадъчен материал и овощни растения на пазара с цел тяхното преодоляване министърът на земеделието и храните може да разреши в съответствие с акт на ЕК за определен период от време определени количества овощен посадъчен материал и овощни растения да се предлагат на пазара с по-занижени изисквания, с изключение на изискванията за здравно състояние.

Чл. 20 (1) Забранява се въвеждането на допълнителни търговски ограничения по отношение на здравното състояние на овощния посадъчен материал и овощните растения, условията (средата), при които се отглеждат, организирането на инспекциите, както и по отношение изискванията, на които трябва да отговарят производителите и търговците, освен предвидените в разпоредбите на Директива 2008/90/ЕО.

(2) Забранява се въвеждането на по-строги условия или ограничения за предлагане на пазара на посадъчния материал и овощните растения от родовете и видовете, посочени в приложението, различни от предвидените в настоящата наредба, включително по отношение на специалните изисквания, установени в чл. 7.

Чл. 21. При нарушаване изискванията на наредбата се носи административно-наказателна отговорност и се налагат санкции, в съответствие с разпоредбите на Глава осма и девета на ЗППМ.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „клон“ е генетично еднороден (един и същ) вегетативен потомък (потомство) на единично растение;

2. "резници" са части от овощни растения, предназначени за използването им като размножителен материал;

3. "подложки" са части от узрели или зелени резници, които са предназначени да образуват подземната част на облагородения овощен материал;

4. "калеми" са части от узрели или зелени овощни резници, които трябва да образуват надземната част на облагородените овощни дръвчета или които се използват за присаждане на място;

5. „официална инспекция“ е инспекцията, осъществена от официалния отговорен орган или за осъществяването на която официалният отговорен орган носи отговорност;

6. „помологична стойност“ означава морфологичните, биологичните и стопанските особености (качества) на всеки сорт овощни растения.

7. "САС (стандартен) материал" означава овощен посадъчен материал, еквивалентен на категория стандартен овощен материал за страната, който "САС материал" се произвежда и търгува в Общността под това наименование, определено от абревиатурата САС (Conformitas Agraria Communitatis);

8. "Производител и/или търговец на овощен посадъчен материал" е всяко юридическо или физическо лице, професионално занимаващо се най-малко с една от следните дейности, свързани с овощния посадъчен материал или овощните растения, предназначени за производство на плодове: размножаване, производство, съхраняване и/или третиране, внос и търговия;

9. „търговия_(предлагане на пазара)“ е продажбата, държането (съхраняването) в наличност с цел продажба, предлагането за продажба и всяко разпореждане, доставка или прехвърляне с цел търговска експлоатация на посадъчен материал или овощни растения на трети лица срещу или без възнаграждение (възмездно или безвъзмездно);

10. "Локално (местно) разпространение" на овощен посадъчен материал и овощни растения означава предлагане на овощен материал на вътрешния пазар на населеното място от производители и/или търговци по условията на чл. 14.

§ 2. С тази наредба се въвежда Директива 2008/90/ЕО на Съвета от 29 септември 2008 година относно предлагането на пазара на посадъчен материал от овощни растения и на овощни растения, предназначени за производство на плодове (ОВ, L 267/8 от 8.10.2008 г.), както следва:

1. чл. 1, параграфи 1 и 4; чл.4; чл. 7, параграфи 1 и 5; чл. 8; чл.9, параграфи 1 и 2; чл. 10; чл. 11; чл. 12, параграф 2; чл. 13, параграф 2; чл. 14; чл 15; чл. 17; чл. 18 , чл. 19 , чл. 20 и приложение 1 – считано от 31 март 2010 г;

2. чл.1, параграфи 2 и 3; член 2; член 3; член 5; член 6; член 7, параграфи 2-4; чл.9, параграф 3; чл. 12, параграф 1; чл. 13, параграфи 1 и 3; чл. 16 и чл. 21 – считано от 30 септември 2012 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§3. До 31 декември 2018 г. в страната могат да се предлагат на пазара овощен посадъчен материал и овощни растения, получени от майчини растения, съществуващи преди 30 септември 2012 г. и които официално се сертифицират или изпълняват изискванията за САС материал, в периода до 31 декември 2018 г. Този овощен посадъчен материал и овощни растения, при предлагането им на пазара, трябва да бъдат идентифицирани чрез позоваване на

настоящия параграф, посочен (отпечатан) върху етикета и/или в документа, придружаващ материала.

След 31 декември 2018 г. овощен посадъчен материал и овощните растения могат да бъдат предлагани на пазара, само ако са изпълнени изискванията на тази наредба.

§4. С тази наредба се отменя Наредба № 97 от 18 август 2006 г. за търговия на овощен посадъчен материал и овощни растения, предназначени за производство на плодове на пазара на Европейския съюз (Обн. ДВ. бр.76 от 15 септември 2006г., съответно:

1. чл. 1, ал.1; чл. 2; чл. 4; чл. 5; чл. 7; чл.11, ал.1; чл. 12; чл. 13; чл. 14, чл. 15; чл. 16, ал.2 и 3; чл. 20; чл. 21 и Приложение към чл. 1, ал.2 – считано от 31 март 2010 г;

2. чл. 1, ал. 2 и 3; чл. 3; чл. 4; чл. 6; чл. 8; чл.9; чл. 10; чл. 11, ал. 2-5; чл. 16, ал.1; чл. 17; чл. 18; чл. 19 и §1 – считано от 30 септември, 2012 г.;

§5. Тази наредба се издава на основание чл. 29, ал. 6, т. 8 от Закона за посевния и посадъчния материал.

§6. Наредбата влиза в сила съответно:

1. чл. 1, ал.1; чл. 2; чл. 5; чл. 7; чл.10, ал.1; чл. 11; чл. 12; чл. 13, ал.1-3; чл. 14; чл. 15, ал.2-4; чл. 17; чл. 18; чл. 19; чл. 20; §2, т. 1 и Приложение към чл. 1, ал.2 – считано от 31 март 2010 г;

2. чл. 1, ал. 2 - 4; чл. 3; чл. 4; чл. 6; чл. 8; чл.9; чл. 10, ал. 2-9; чл. 13, ал. 4; чл. 15, ал. 1; чл. 16; чл. 21; §1; §2, т. 2 и §3 – считано от 30 септември, 2012 г.

Приложение към чл. 1, ал. 2

Списък на родовете и видовете овощни растения

1. *Castanea sativa* Mill. - кестен
2. *Citrus* (L.) - цитрусови
3. *Corylus avellana* L. - лешник, леска
4. *Cydonia oblonga* Mill. - дюля
5. *Ficus carica* - смокиня
6. *Fortunella Swingle* - кумкат
7. *Fragaria* L. - ягода
8. *Juglans regia* L. - орех
9. *Malus* Mill. - ябълка
10. *Olea europaea* L. - маслина
11. *Pistacia vera* L. - шамфъстък (фисташка)
12. *Poncirus Raf.* - див лимон и неговите хибриди
13. *Prunus amygdalus* Batsch - бадем
14. *Prunus armeniaca* L. - кайсия
15. *Prunus avium* L. - череша
16. *Prunus cerasus* L. - вишна

17. *Prunus domestica* L. - слива
18. *Prunus persica* (L.) Batsch - праскова
19. *Prunus salicina* Lindley - китайска върбообразна слива
20. *Pyrus* L. - круша
21. *Ribes* L. - френско грозде (касис)
22. *Rubus* L. - къпина, малина
23. *Vaccinium* L. – боровинка

МИНИСТЪР:

Д-Р МИРОСЛАВ НАЙДЕНОВ